

Onderwerp: Meerjaren strategie DAW Delfland
Dossiernummer: 1040

Gevraagd besluit:

- De meerjaren strategie DAW Delfland: Van maatregelgestuurd naar kringloopgedreven, vast te stellen;
- De voortgang van DAW tot 2030 te blijven volgen door het:
 1. meten van de verbetering van de waterkwaliteit in het agrarisch gebied;
 2. meten van de mate waarin kringlooplandbouw in Delfland wordt toegepast door het:
 - bepalen van het aantal bedrijven dat kringlooplandbouw toepast;
 - bepalen van de mate waarop een bedrijf de kringloop heeft gesloten. Dit gebeurt aan de hand van de KringLoopWijzer, die nog wordt doorontwikkeld.

1. Probleemstelling - context

Het water in het Delflandse graslandgebied moet schoner. Dit blijkt uit de continu uitgevoerde waterkwaliteitsmetingen. Ook de meest recente meetgegevens voor de chemische waterkwaliteit over 2017 laten zien dat de stikstof- en fosfaatgehalten in het oppervlaktewater nog te veraf liggen van de niveaus die (naar de huidige inzichten) nodig zijn voor het bereiken van een ecologisch omslagpunt. Daarbij geldt dat de waterkwaliteit in de KRW-waterlichamen onder invloed staat van de kwaliteit in de aanvoerende (polder)watergangen, die op hun beurt weer wordt bepaald door de belasting van het oppervlaktewater vanuit de aanliggende gebieden. Het grondgebruik van het afwateringsgebied bestaat voornamelijk uit melkveehouderij en glastuinbouw. Om de normen te halen is het nodig dat de mineralenkringlopen van zowel veehouderij als glastuinbouw gesloten worden.

Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) is een initiatief (2013) van LTO Nederland waarbij het gaat om het verbeteren van de waterkwaliteit door agrariërs in/op de gronden en eigendommen door hen in beheer en gebruik. Het DAW gaat om (nu nog) bovenwettelijke stimulering voor het verbeteren van de waterkwaliteit.

De DAW-doelstellingen zijn niet SMART genoeg geformuleerd waardoor het daadwerkelijke effect op de waterkwaliteit van het DAW niet voldoende bekend is. Aangenomen wordt dat het DAW (tot op zekere hoogte) werkt, mede doordat de bewustwording van de ondernemers voor een goede waterkwaliteit wordt vergroot. De verandering die met deze strategie wordt ingezet is dat het accent komt te liggen op het sluiten van de mineralenkringlopen, en minder op de sturing op maatregelen.

Door te gaan werken van maatregelgestuurd naar kringloopgedreven wil Delfland zich anders binnen het DAW opstellen, door ondernemers te ondersteunen met alles wat Delfland doet op het gebied van waterkwaliteit. De ondernemers hebben hiermee de vrijheid om vanuit hun vakmanschap en ondernemerschap de mineralenkringloop te sluiten en de waterkwaliteit te verbeteren. De sluit aan bij de visie "Waardevol en verbonden" van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedsel.

2. Beoogd effect

Door het vaststellen van de strategie geeft Delfland de ondernemers de mogelijkheden hun verantwoordelijkheid te nemen bij het bereiken van een goede waterkwaliteit door het nemen van bovenwettelijke maatregelen voor het sluiten van de mineralenkringloop. De kringlooplandbouw sluit veel beter aan bij de belevingswereld van de ondernemers, waardoor de kans op succes voor waterkwaliteitsverbetering toeneemt.

3. Kernboodschap

Delfland ondersteunt het DAW. Een initiatief van LTO Nederland waarbij het gaat om het verbeteren van de waterkwaliteit door agrariërs. Het DAW gaat om (nu nog) bovenwettelijke stimulering. Om het resultaat duurzaam te maken en de sector optimaal te laten doen wat zij nodig achten voor het sluiten van de mineralenkringloop, werken we de komende jaren van een maatregelgestuurde naar een kringloopgedreven aanpak en samenwerking. De samenwerking met gebiedspartijen en ondernemers richt zich op het optimaal inzetten en benutten van elkaars kennis, kunde, mogelijkheden en taken. Delfland sluit in deze aanpak naadloos aan bij de visie van het ministerie van LNV en andere maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de duurzaamheidsstrategie van Royal Friesland Campina. Delfland sluit de eerstkomende jaren aan bij de lopende insteek, waarbij het nemen van maatregelen centraal staat en zal gelijktijdig toewerken naar een kringloopgedreven samenwerking, die gefundeerd is op de vakkennis van de agrariër. De vragen van agrariërs naar de kennis en kunde op het gebied van waterkwaliteit, is leidend voor de inzet van Delfland bij DAW.

(Tussen) doelen van de strategie zijn:

2021 80% van de resterende waterkwaliteitsproblemen zijn opgelost;

2027 100% van de waterkwaliteitsproblemen zijn opgelost;

2030 mineralenkringloop zijn maximaal gesloten

Delfland vult deze doelen als volgt in:

- Aansluiten op de visie van LNV, waarbij en gesloten mineralenbalans een belangrijk doel is; het SMART meten van de voortgang op basis van de waterkwaliteit én het toepassen van de kringloopwijzer (zie 14. Toelichting);
- Anticiperen op de omgevingswet, waarbij de gebruiker centraal staat;
- Vraaggestuurd werken, waarbij Delfland agrariërs faciliteert met kennis over waterkwaliteit;
- Afbouw van subsidies op DAW-maatregelen;
- Uitgaan van de vakkennis van de agrariërs.

Delfland monitort de voortgang als volgt:

1. Meten van de verbetering van de waterkwaliteit in het agrarisch gebied. Deze monitoring wordt gedaan met behulp van reguliere meetpunten van Delfland in het agrarisch gebied. Deze meetpunten maken deel uit van het landelijke MNLSO-meetnet¹. Delfland voert de metingen uit en levert jaarlijks de meetgegevens aan MNLSO aan. Dit wordt al gedaan sinds 2012. De DAW-strategie leidt derhalve niet tot een kostenverhoging van de waterkwaliteitsmetingen;
2. Meten van de mate waarin kringlooplandbouw in Delfland wordt toegepast door het:
 - bepalen van het aantal bedrijven dat kringlooplandbouw toepast;
 - bepalen van de mate waarop een bedrijf de kringloop heeft gesloten. Dit gebeurt aan de hand van de KringLoopWijzer, die nog wordt doorontwikkeld.

De gewenste voortgang (prestatie-indicatoren van 1. en 2.) is een lineaire ontwikkeling vanaf de start van DAW in 2013 naar het einddoel in 2030. Dit is lijn met de afspraken over de prestatie-indicatoren voor het programma chemie (bestrijdingsmiddelen en nutriënten). Jaarlijks wordt bekeken of de ontwikkeling van de prestatie-indicatoren de gewenste voortgang boekt.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Besluit tot Samenwerken

Op 28 maart 2013 heeft het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-West (RBO-RW) het Advies "Nutriëntenmaatwerk in de polder" vastgesteld. Het advies biedt een aanpak voor een effectief regionaal nutriëntenbeleid uitgewerkt voor 3 deelgebieden: veenweiden, bollen en diepe polders/droogmakerijen. Op 12 juni 2013 hebben het RBO Rijn-West, LTO-Noord en KAVB de wens om het Advies te operationaliseren vastgelegd in een Besluit tot samenwerken. Besluit en Advies zijn dezelfde dag overhandigd aan de minister van I en M, mevrouw Schultz van Haegen.

¹ MNLSO: Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater

D&H besluit 1 oktober 2013: besluit om de "Bestuursovereenkomst Nutriënten in Veenweiden Rijn-West" aan te gaan (zaaknummer 33272).

Pfo 10 februari 2014: stand van zaken uitwerking DAW/Nutriënten veenweiden Delfland (DMS 1113676), stappenplan en de planning, met de volgende fases:

- Speelveld in beeld;
- Visie op samenwerking en aanpak delen met het gebied afgerond;
- Uitwerking uitvoeringsprogramma (3de en 4de kwartaal 2014).

Pfo 22 september 2014: stand van zaken uitwerking DAW/Nutriënten veenweiden januari t/m augustus 2014 (DMS 1156576). Tijdens het pfo is ingestemd om deel te nemen aan de uitwerking van de erf scans, zoals voorgesteld in de offerte van Broos. En het verder uitwerken van de maatregel "baggerpomp".

D&H besluit 31 maart 2015: Financiële bijdragen aan Verordening subsidie beperken gevolgen erfafspoeling 2015 - 2016 (zaaknummer 40748).

D&H besluit 7 juli 2015: Overeenkomst bijdrage aan Verordening subsidie beperken gevolgen erfafspoeling 2015-2016 (zaaknummer 42462).

D&H besluit 13 juni 2016: informatieve brief aan de VV over stand van zaken en vervolg DAW binnen Delfland.

Pfo 11 september 2017: Stand van zaken DAW, terug- en vooruitblik. Voorbespreking presentatie informatieve VV 12 september.

D&H besluit 6 februari 2018: Overeenkomst bijdrage aan Verordening subsidie beperken gevolgen erfafspoeling 2018-2019 (dossiernummer 504).

Cie Waterketens en Emissies van Unie van Waterschappen 14 september 2018

Besloten is om de volgende SMART indicatoren voor het DAW vast te stellen, namelijk:

- Aantal agrariërs dat maatregelen neemt;
- Aantal genomen maatregelen in een gebied gekwantificeerd in hectares, kilometers, stuks etc.;
- Monitoring waterkwaliteit.

5. Regelgeving en Beleid

Het ter besluitvorming voorliggende plan sluit aan bij landelijk beleid.

Europese Kaderrichtlijn Water

Vanuit de KRW moet een goede chemische en ecologische waterkwaliteit bereikt zijn in 2027. Het sluiten van de mineralenkringloop in de veehouderij is een belangrijke stap daarvoor.

Omgevingswet

De nieuwe datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt 1 januari 2021. Voor Delfland betekent de wet dat water als integraal onderdeel van de leefomgeving benaderd wordt. De gebruiker staat centraal in de wet. Van de overheden wordt een open en faciliterende houding verwacht naar initiatiefnemers, belanghebbenden en betrokkenen. DAW-Delfland ("van maatregelgestuurd naar kringloopgedreven") sluit naadloos aan op de Omgevingswet. Op 15 augustus 2017 is het programmaplan omgevingswet Delfland door D&H vastgesteld.

Visie Landbouw, Natuur en Voedsel: Waardevol en Verbonden.

Minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kiest in deze visie voor een omslag naar kringlooplandbouw in 2030, waarbij de kringlopen van grondstoffen op een zo laag mogelijk schaalniveau zijn gesloten. Hierbij komt zo min mogelijk afval vrij, is de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk en worden grondstoffen en eindproducten met zo min mogelijk verliezen benut.

6. Financiën

Past binnen de lopende financiële afspraken.

7. Duurzaamheid

De benadering en inzet DAW Delfland van maatregelgestuurd naar kringloopgedreven draagt bij aan een duurzaam watersysteem waarbij betrokken externe partners verantwoordelijkheid kunnen nemen. Naast een duurzame samenwerking is het toewerken naar circulaire productiesystemen de duurzame toekomst.

8. Organisatorische en personele consequenties

Vooralsnog wordt ervan uit gegaan dat de strategiewijziging geen consequenties heeft voor personele en organisatorische capaciteit.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

Rollen en verantwoordelijkheden worden niet genomen

Aanpak: elkaar blijven aanspreken, stimuleren op basis van de visie van LNV. Zo nodig agenderen op bestuurlijke overleggen met LTO Delflands Groen en Zuid-Holland Midden. Goed gedrag waarderen, geen verantwoordelijkheid nemen resulteert uiteindelijk in van bovenwettelijk naar wettelijk. Dit zal, als dit zich voordoet, leiden tot meer inzet handhaving.

KRW-doelen worden niet gehaald

Aanpak: met elkaar blijven vaststellen waardoor de waterkwaliteitsdoelen niet gehaald worden en dit communiceren richting Rijk via Rijn-West.

Complexe en versnipperde belangenbehartiging van de ondernemers bij het DAW bemoeit Delfland in leggen contacten en stimuleren van individuele ondernemers.

Aanpak: los van DAW ook andere gebiedspartijen benaderen, zoals het Agrarisch Collectief, Vockestaert en gemeenten. En Delfland kan onafhankelijk zijn kennis delen met individuele ondernemers, bijvoorbeeld via het klantcontactcentrum.

Benutten van het klantcontactcentrum wordt een groot succes, waardoor er veel kennisvragen binnenkomen, waardoor het klantcontactcentrum overbelast wordt.

Aanpak: dit is een legitiem argument om vraaggestuurd de capaciteit van Delfland te vergroten. Indien van toepassing zal een bestuursvoorstel gemaakt worden.

11. Communicatie (in- en extern)

NB - Communicatie (gaat onderdeel uitmaken communicatiestrategie Programma chemie)

Bestuurlijk

Agenderen voortgang, knelpunten en successen Bestuurlijk overleg LTO Delflands Groen, Agrarisch Collectief Midden-Delfland en Agrarische Natuurvereniging Vockestaert. Ook tijdens bestuurlijk overleg gemeenten Midden-Delfland, Pijnacker- Nootdorp en Lansingerland wordt agrarisch waterbeheer geagendeerd en actief op concrete samenwerking aangestuurd.

Doorlopend

Met gemeenten en andere partijen in het werkgebied worden actief en blijvend geïnformeerd en betrokken. Waar nuttig en noodzakelijk wordt hen gevraagd om hun medewerking. Omgekeerd blijven wij betrokken bij hetgeen zich in ons werkgebied afspeelt bij de verschillende gebiedspartijen.

Be good and tell it

Er wordt actief gecommuniceerd over bijeenkomsten en activiteiten. Zowel via traditionele media (vakbladen) als nieuwe media (facebook en twitter). Communicatie is altijd dienend zijn aan doel. Omdat alle initiatieven agrarisch waterbeheer samenwerking betreft, wordt de

communicatie met de betrokken samenwerkingspartners afgestemd. Alle betrokken partijen worden uitgenodigd, nodigen elkaar uit ervaringen, successen, wetenswaardigheden te delen. Visualiseren van activiteiten en resultaten zal vaker ingezet worden. Ook daar blijft gelden dat het een middel is en de gekozen vorm bij moet dragen aan resultaat, belang en doel van ieder van de betrokken partijen. Uitwisseling (vice versa) met andere waterschappen, Ito-afdelingen en andere belanghebbende en geïnteresseerden wordt geïntensiveerd.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Na vaststelling in D&H wordt strategie DAW-Delfland ("van Maatregelgestuurd naar Kringloopgedreven") als leidraad gebruikt bij het maken van afspraken met externe partijen, zoals de regionale Ito en het agrarisch collectief.

13. Bevoegd orgaan

D&H stelt de visie vast als leidraad voor het handelen van Delfland.

14. Toelichting

Strategie: zie bijlage.

15. Bijlagen

1. Meerjaren strategie DAW Delfland: Van maatregelgestuurd naar kringloopgedreven, december 2018.

Meerjaren strategie DAW Delfland

Dossiernummer : 1040
Vergaderdatum : VV_datum

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 5 maart 2019, dossiernummer 1040;

gelezen het positieve advies van de commissie ...;

overwegende dat:

...

Gelet op:

...

Besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van VV_datum

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt